

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

Людмила СТАНІСЛАВОВА

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика викладання художніх дисциплін

Назва дисципліни

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Рівень вищої освіти – Перший бакалаврський

Освітньо-професійна програма – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво

Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС, Шифр дисципліни – ОПП.09

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (цикл загальної підготовки)

Факультет – Гуманітарно-педагогічний

Кафедра – Технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
			Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС			залік	іспит
					Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Д	4	7	5,0	90	70	28		42		80				+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво» за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Робоча програма складена к.пед.н., доцент Вікторія ХРЕНОВА

Схвалена на засіданні кафедри Технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

Протокол від 28.08.2024 р. № 1.

Зав. кафедри

Підпис

Ірина АНДРОЦУК

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету

Підпис

Людмила СТАНІСЛАВОВА

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Методика викладання художніх дисциплін» покликана сформувати майбутнього спеціаліста як творчу особистість, здатну вирішувати дидактичні завдання, що виникають у його професійній педагогічній діяльності. Програма дисципліни будується таким чином, щоб озброїти студента необхідними знаннями та уміннями для організації та здійснення освітнього процесу під час викладання художніх дисциплін.

Пререквізити – Основи композиції, Кольорознавство, Декоративний рисунок, Декоративний живопис, Скульптура, Педагогіка і психологія.

Кореквізити – Педагогічна практика (у дитячих мистецьких закладах освіти).

Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

- компетентності:

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю мов;

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК07. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК09. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) ;

ЗК10. Навички міжособистісної взаємодії.

ФК09. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності;

ФК10. Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності;

ФК13. Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти.

- програмні результати навчання:

ПРН02. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях;

ПРН03. Формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення;

ПРН05. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел;

ПРН12. Враховувати психологічні особливості у процесі навчання, спілкування та професійної діяльності;

ПРН15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого та декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів;

ПРН17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації;

ПРН20. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

Мета дисципліни. Формування майбутнього фахівця, як творчої особистості, здатної і готової до організації і методичного забезпечення педагогічної діяльності у мистецьких школах (за видами навчальних дисциплін).

Предмет дисципліни. Зміст, форми, методи, засоби та технології реалізації освітнього

процесу у мистецьких школах.

Завдання дисципліни. Формування загальних та спеціальних компетентностей щодо реалізації освітнього процесу у мистецьких школах (за видами навчальних дисциплін).

Результати навчання. Студент, який успішно оволодів курсом дисципліни та завершив навчання, повинен: *володіти* фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого та декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів; *виявляти* сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях; *формувати* різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення; *аналізувати та обробляти* інформацію з різних джерел; *враховувати* психологічні особливості у процесі навчання, спілкування та професійної діяльності; *популяризувати* надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації; *формувати* екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності; *відтворювати* моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

3. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ ДИСЦИПЛІНИ

Назва розділу (теми)	Кількість годин відведених на:					
	Денна форма:			Заочна форма:		
	лекції	практ. роботи	СРС	лекції	практ. роботи	СРС
Розділ 1: Загальні основи методики навчання.	14	8	37	-	-	-
Розділ 2: Методика навчання основ образотворчого мистецтва.	14	34	43	-	-	-
Разом:	28	42	80	-	-	-

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Вступ. Функції, мета та методологічні засади мистецької освіти. Предмет і зміст методики викладання художніх дисциплін. Завдання методики викладання художніх дисциплін. Зв'язок методики з іншими навчальними предметами. Функції мистецької освіти. Мета мистецького навчання і виховання. Провідні методологічні засади мистецької освіти. Гуманістична парадигма мистецької освіти. Національна основа художнього навчання і виховання. Особистісно-орієнтований підхід до мистецького навчання. Єдність раціональних і емоційних, свідомих і підсвідомих, об'єктивних і суб'єктивних способів освоєння мистецтва. Принципи і педагогічні умови навчання мистецтва. Літ.: [1; 2].	2
2	Форми організації навчально-виховного процесу з образотворчого мистецтва. Урок – основна форма організації навчально-виховного процесу. Сучасні форми навчання. Структура уроку. Можливості нестандартних уроків у реалізації цілей навчання та методичні аспекти їх проведення. Літ.: [1-6; 11; 12].	2
3	Поняття про методи навчання образотворчого мистецтва та їх	2

	класифікація. Методи навчання як дидактична категорія. Класифікація методів навчання образотворчої діяльності. Зміст методів навчання образотворчої діяльності. Інтерактивні методи навчання. Пояснювально-ілюстративний метод на уроках образотворчої діяльності. Літ.: [1-7; 11].	
4	Засоби навчання: види, особливості розробки та застосування. Поняття про вербальні засоби навчання та вимоги до них (розповіді, пояснення і т.д.). Поняття про наочні засоби навчання та їх місце у навчальному процесі. Вимоги до навчально-наочних засобів навчання. Особливості використання вербальних та навчально-наочних засобів навчання залежно від індивідуальних особливостей учнів, складності навчального матеріалу. Технічні засоби навчання та методика їх застосування. Відео майстер-класи та відеоуроки в навчальному процесі. Літ.: [1-7; 11].	2
5	Педагогічний малюнок, практична робота в матеріалі – один з видів наочності на уроках образотворчої діяльності. Мета, призначення, особливості педагогічного малюнка. Види і художні матеріали педагогічного малюнка. Малюнок на шкільній дошці. Малюнок з природи. Замальовки і начерки педагога. Ескізи педагога. Робота педагога з прикладними техніками. Літ.: [1-6; 11].	2
6	Теоретичні і методичні основи навчання образотворчому мистецтву у новітніх освітніх технологіях. Поняття про новітні технології та інновації. Інтерактивні, проектні технології. Інформаційно-комунікаційні технології. Технології розвитку критичного мислення. Технології організації групової навчальної діяльності. Ігрові технології навчання. Літ.: [1-6; 12].	2
7	Формування екологічної свідомості та культури засобами освіти та виховання особистості. Поняття «Екологічна свідомість». Етапи у процесі неперервного екологічного виховання. Засоби формування екологічної свідомості та культури. Літ.: [18-21].	2
8	Особливості викладання образотворчого мистецтва для дітей вікової групи 6-10 років. Форми організації образотворчої діяльності дітей вікової групи 6-10 років. Методи навчання образотворчої діяльності дітей вікової групи 6-10 років. Прийоми активізації образотворчості дітей вікової групи 6-10 років. Особливості організації естетичного сприймання дітей вікової групи 6-10 років. Художні техніки, прийнятні в образотворчій діяльності дітей вікової групи 6-10 років. Літ.: [14; 16].	2
9	Декоративна композиція в художній школі: 7 ключових тем з докладним описом. Образотворчі засоби для створення декоративної композиції: точка, лінія, пляма. Ритм в композиційній побудові: симетрія, асиметрія, статика, динаміка, згущення і розрядка. Поняття образу. Стилізація і художня трансформація. Декоративне вирішення силуетів. Текстура та фактура. Безпредметна асоціативна композиція. Настрій в декоративній композиції. Літ.: [14-16].	2
10	Декоративний натюрморт: методика та етапи роботи над завданням. Трансформація силуетів. Декоративне вирішення силуетів. Колір, текстура, орнаменти в декоративному натюрморті. Літ.: [14-16].	2
11	Методика викладання рисунку: основні положення. Зіставлення як основа навчання рисунку. Контрольована недбалість у рисунку. Штрихування в рисунку: види та способи. Етапи роботи над рисунком та	2

	основні способи передачі світло-повітряного середовища. Рівень зору та перспектива у рисунку. Малювання міської вулиці у перспективі: наочні схеми та ключові принципи. Літ.: [14-16].	
12	Методика викладання живопису на пленері. Завдання «Пейзаж». Роль пейзажу на пленері, завдання та порядок виконання роботи. Композиційний задум. Виконання фор ескізу. Підготовчий малюнок на полотні. Перша прописка. Друга прописка. Форма та колорит. Підпорядкування малого великому, а великого малому. Узагальнення та підпорядкування цілому. Завершення роботи. Літ.: [13].	2
13	Методика виконання портрету олівцем. Підсвітка у портреті. Об'ємність форми. Спрощення та узагальнення. Череп – основа форми голови. «Обрубковка» – ключ до розуміння форми голови людини. Формування об'єму за допомогою світлотіні на фронтальній, бічній та верхній сторонах голови. Мозковий та лицьовий відділи голови. Поетапний тональний рисунок олівцем. Манера та техніка виконання рисунка. Методика малювання ока. Методика малювання носа. Методика малювання губ. Методика малювання вуха. Методика малювання кисті рук. Підсвітка у портреті. Літ.: [15].	2
14	Методика навчання ліпленню (скульптурі). Види ліплення. Основні способи ліплення. Методи та прийоми навчання ліпленню. Літ.: [17].	2
Разом		28

4.2 Зміст лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
<i>Шостий семестр</i>		
1	Аналіз програм з художніх дисциплін (предметів)	2
2	Формулювання результатів навчання та мети уроку	2
3	Розробка етапу структури уроку актуалізація опорних знань і досвіду учнів	2
4	Розробка етапу структури уроку мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів	2
5	Розробка конспекту уроку з предмету за вибором	4
6	Розробка інструкційної/технологічної карти до уроку з предмету за вибором	4
7	Розробка відео майстер-класу з предмету за вибором	4
8	Розробка супроводжуючої записки викладача з предмету «Живопис»	4
9	Розробка супроводжуючої записки викладача з предмету «Рисунок»	4
10	Розробка супроводжуючої записки викладача з предмету «Композиція»	4
11	Розробка мультимедіа презентації до уроку з предмету «Історія мистецтва»	4
12	Педагогічний малюнок	2
13	Розробка відеоуроку до уроку з предмету «Скульптура»	4
Разом:		42

4.3. Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів денної форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до виконання практичних робіт та їх презентації, тестування з теоретичного матеріалу, виконанні індивідуального завдання.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми навчання

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до виконання та презентації результатів ПР№1.	2
2	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до виконання та презентації результатів ПР№2, 3. Отримання завдання для виконання індивідуального завдання.	5
3	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до виконання та презентації результатів ПР№4. Виконання індивідуального завдання.	4
4	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до виконання та презентації результатів ПР№5. Виконання індивідуального завдання.	5
5	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до виконання ПР№6. Виконання індивідуального завдання.	4
6	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до виконання та презентації результатів ПР№6. Підготовка до виконання ПР№7. Виконання індивідуального завдання.	13
7	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до виконання та презентації результатів ПР№7. Виконання індивідуального завдання.	4
8	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до виконання та презентації результатів ПР№8. Підготовка до ТК№1. Виконання індивідуального завдання.	5
9	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до виконання ПР№9. Виконання індивідуального завдання.	4
10	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до виконання та презентації результатів ПР№9. Підготовка до виконання ПР№10. Виконання індивідуального завдання.	5
11	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до виконання та презентації результатів ПР№10. Виконання індивідуального завдання.	4
12	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до виконання та презентації результатів ПР№11. Виконання індивідуального завдання.	5
13	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до виконання та презентації результатів ПР№12. Підготовка до презентації індивідуального завдання.	4
14	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до виконання та презентації результатів ПР№13. Підготовка до ТК№2.	11
Разом:		80

З метою закріплення теоретичних знань з курсу та набуття практичних навичок їх застосування програмою передбачено виконання студентами індивідуального завдання. Індивідуальне завдання з курсу «Методика викладання художніх дисциплін» є самостійною роботою студента, яка передбачає розробку методичне забезпечення уроку на обрану тему з перерахованих у пункті 4.4 предметів. Тема обирається здобувачем з програми предмету та узгоджується з викладачем. Результати виконання індивідуального завдання студенти презентують на 13 тижні семестру. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального творчого завдання здійснює викладач згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

4.4 Орієнтовна тематика індивідуального завдання для самостійної роботи студентів

1. Розробка методичного забезпечення уроку з предмету «Живопис».
2. Розробка методичного забезпечення уроку з предмету «Композиція».
3. Розробка методичного забезпечення уроку з предмету «Живопис».
4. Розробка методичного забезпечення уроку з предмету «Історія мистецтва».
5. Розробка методичного забезпечення уроку з предмету «Скульптура».

6. Розробка методичного забезпечення уроку з предмету за вибором.

5. ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, бесіди, консультування, інструктування), практичні, наочні (демонстрування, ілюстрування); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково-пошукові); методи стимулювання і мотивації учіння (інтерактивні, методи ситуаційного навчання); методи роботи з інформаційними джерелами з використанням ІКТ та технологій дистанційного навчання (сервіси для проведення онлайн конференцій Zoom, Google Meet, Модульне середовище для навчання, сервісів корпоративної електронної пошти, Viber тощо). і мають за мету – оволодіння студентами спеціальною термінологією і набуття ними практичних навичок реалізації освітнього процесу у мистецьких школах (за видами навчальних дисциплін).

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- презентація результатів виконання практичних робіт;
- презентація результатів виконання індивідуального завдання;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу.

Підсумковий контроль – залік. При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю.

7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У СЕМЕСТРІ

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт. Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: знання теоретичного матеріалу з теми; володіння термінологією; своєчасна презентація практичного завдання. Термін презентації практичного завдання вважається своєчасним, якщо студент представив його на наступному після виконання роботи занятті. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний відпрацювати в майстернях кафедри у встановлений викладачем термін з реєстрацією у відповідному журналі кафедри, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Набутті здобувачем знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті <https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-poryadok-vyznannya-ta-perezarahuvannya-rezultativ-navchannya.pdf>.

При виконанні практичних робіт з дисципліни та індивідуального завдання здобувач має дотримуватися політики доброчесності і керуватись Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності в Хмельницькому національному університеті <https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-systemu-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf> та Кодексом академічної доброчесності <https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/ustanovchi/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti-2020.pdf>. У разі виявлення плагіату, роботу буде повернено на доопрацювання та повторно проходження оцінювання.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється тестуванням.

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за національною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві помилки.
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватися на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві–три несуттєві помилки.
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота	Контрольні заходи		Самостійна робота	Семестровий контроль, залік
Практичні роботи №:	Тестовий контроль			
1 – 13	Т1-7	Т8-14	Індивідуальне завдання	За рейтингом
ВК*:	0,5	0,3	0,2	0

Умовні позначення: Т – тема дисципліни; ВК – ваговий коефіцієнт.

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з тридцяти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 30.

Оцінювання здійснюється за **чотирибальною** шкалою.

Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту:

Сума балів за тестові завдання	1–17	18–22	23–28	29–30
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

На тестування відводиться 35 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в он-лайн режимі у Модульному середовищі для навчання.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання		
A	4,75–5,00	5	Зараховано	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незараховано	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

8. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

- Предмет і зміст методики викладання художніх дисциплін.
- Завдання методики викладання художніх дисциплін.
- Зв'язок методики з іншими навчальними предметами.
- Функції мистецької освіти.
- Мета мистецького навчання і виховання.
- Провідні методологічні засади мистецької освіти.
- Гуманістична парадигма мистецької освіти.
- Національна основа художнього навчання і виховання.
- Особистісно-орієнтований підхід до мистецького навчання.
- Єдність раціональних і емоційних, свідомих і підсвідомих, об'єктивних і суб'єктивних способів освоєння мистецтва.
- Принципи і педагогічні умови навчання мистецтва.
- Урок – основна форма організації навчально-виховного процесу.
- Сучасні форми навчання.
- Структура уроку.
- Можливості нестандартних уроків у реалізації цілей навчання та методичні аспекти їх проведення.
- Методи навчання як дидактична категорія.
- Класифікація методів навчання образотворчої діяльності.
- Зміст методів навчання образотворчої діяльності.
- Інтерактивні методи навчання.
- Пояснювально-ілюстративний метод на уроках образотворчої діяльності.
- Поняття про вербальні засоби навчання та вимоги до них (розповіді, пояснення і т.д.).
- Поняття про наочні засоби навчання та їх місце у навчальному процесі.

23. Вимоги до навчально-наочних засобів навчання.
24. Особливості використання вербальних та навчально-наочних засобів навчання залежно від індивідуальних особливостей учнів, складності навчального матеріалу.
25. Технічні засоби навчання та методика їх застосування.
26. Відео майстер-класи та відео уроки в навчальному процесі.
27. Мета, призначення, особливості педагогічного малюнка.
28. Види і художні матеріали педагогічного малюнка.
29. Малюнок на шкільній дошці. Малюнок з природи.
30. Замальовки і начерки педагога.
31. Ескізи педагога.
32. Робота педагога з прикладними техніками.
33. Поняття про новітні технології та інновації.
34. Інтерактивні, проектні технології.
35. Інформаційно-комунікаційні технології.
36. Технології розвитку критичного мислення.
37. Технології організації групової навчальної діяльності.
38. Ігрові технології навчання.
39. Поняття «Екологічна свідомість».
40. Етапи у процесі неперервного екологічного виховання.
41. Засоби формування екологічної свідомості та культури.
42. Форми організації образотворчої діяльності дітей вікової групи 6-10 років.
43. Методи навчання образотворчої діяльності дітей вікової групи 6-10 років.
44. Прийоми активізації образотворчості дітей вікової групи 6-10 років.
45. Особливості організації естетичного сприймання дітей вікової групи 6-10 років.
46. Художні техніки, прийнятні в образотворчій діяльності дітей вікової групи 6-10 років.
47. Образотворчі засоби для створення декоративної композиції: точка, лінія, пляма.
48. Ритм в композиційній побудові: симетрія, асиметрія, статика, динаміка, згущення і розрядка.
49. Поняття образу. Стилзація і художня трансформація.
50. Декоративне вирішення силуетів. Текстура та фактура.
51. Безпредметна асоціативна композиція.
52. Настрій в декоративній композиції.
53. Декоративний натюрморт: методика та етапи роботи над завданням.
54. Трансформація силуетів.
55. Декоративне вирішення силуетів.
56. Колір, текстура, орнаменти в декоративному натюрморті.
57. Зіставлення як основа навчання рисунку.
58. Контрольована недбалість у рисунку.
59. Штрихування в рисунку: види та способи.
60. Етапи роботи над рисунком та основні способи передачі світло-повітряного середовища.
61. Рівень зору та перспектива у рисунку.
62. Малювання міської вулиці у перспективі: наочні схеми та ключові принципи.
63. Роль пейзажу на пленері, завдання та порядок виконання роботи.
64. Композиційний задум.
65. Виконання фор ескізу.
66. Підготовчий малюнок на полотні.
67. Перша прописка. Друга прописка.
68. Форма та колорит.
69. Підпорядкування малого великому, а великого малому.
70. Узагальнення та підпорядкування цілому. Завершення роботи.
71. Методика виконання портрету олівцем.
72. Підсвітка у портреті.
73. Види ліплення.
74. Основні способи ліплення.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Котляр В.П. Основи образотворчого мистецтва і методика художнього виховання дітей: навчальний посібник / В.П. Котляр. – К.: Кондор, 2006. – 200 с.
2. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва: теорія і методика викладання мистецьких дисциплін: навчальний посібник / Г.М. Падалка. – К.: Освіта України, 2008. – 272 с.
3. Резніченко М.І. Основи вжиткової творчості і методика викладання : навчальний посібник / М.І. Резніченко. – Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2011. – 224 с.
4. Плазовська Л.В. Декоративне мистецтво в практиці вчителя образотворчих дисциплін: навчальний посібник / Л.В. Плазовська. – К.: Кондор-Видавництво, 2013. – 258 с.
5. Коновець С. В. Підготовка вчителя образотворчого мистецтва / С.В.Коновалець. – Рівне, 2002. – 75 с.
6. Малицька О. В. Образотворче мистецтво з методикою навчання : навч.-мет. посіб. / О.В. Малицька. – Бердянськ, 2016. – 346 с.

Допоміжна

7. Кириченко М. А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти: навчальний посібник. -2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Вища школа, 2002. – 190 с.
8. Інтерактивні технології навчання: метод. посібн. – Умань, 2003. – 68 с.
9. Освітні технології: навч.-метод. посіб. / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко та ін. – К.: А.С.К., 2001. – 256 с.
11. Костенко Т.Г. Педагогічний малюнок як вид наочності / Т.Г. Костенко. – Білики, 2022. – 44 с.
12. Структура і типи уроків образотворчого мистецтва. – Режим доступу: https://allref.com.ua/uk/skachaty/Struktura_i_tipi_urokiv_obrazotvorchogo_mistectva.
13. Методика викладання живопису на пленері. – Режим доступу: <https://naoma-science.kiev.ua/index.php/journal/article/view/26>.
14. Методика викладання образотворчого мистецтва в позашкільних закладах. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/metodika-vikladannya-obrazotvorchogo-mistectva-v-pozashkilnih-zakladah-navchalno---tematichniy-plan-gurtka-fantastichna-podorozh-na-mizhgalaktichniy-misteckiy-festival-251412.html>.
15. Методичні рекомендації до викладання навчальної дисципліни «Образотворче мистецтво (станкове та декоративне)» елементарного підрівня початкової мистецької освіти (з педагогічного досвіду). – Режим доступу: https://www.dnmczkmo.org.ua/wp-content/uploads/2019/09/Metodychka_Tyhomyrova.pdf.
16. Зміст і методика позакласної, позаурочної та позашкільної роботи з образотворчого мистецтва з молодшими школярами. – Режим доступу: https://allref.com.ua/uk/skachaty/Zmist_i_metodika_pozaklasnoyi_pozaurочноyi_ta_pozashkilnoyi_roboti_z_obrazotvorchogo_mistectva_z_molodshimi_shkolyarami?page=6.
17. Методика ознайомлення дітей із скульптурою на заняттях із ліплення. – Режим доступу: <https://studfile.net/preview/6353906/page:6/>.
18. Дідков О. Формування екологічної свідомості та культури засобами освіти та виховання особистості. – Режим доступу: <https://ird.npu.edu.ua/files/didkov.pdf>.
19. Мамешина О. С. Психологічні умови розвитку екологічної свідомості старшокласників у системі позашкільної освіти : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 19.00.07 / Мамешина О. С. ; Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. – К., 2004. – 25 с.
20. Формування екологічної культури у процесі гурткових занять. – Режим доступу: https://prilrbsh.at.ua/GIFKI/metodichna_rozrobka_formuvannja_ekologichnoji_kult.doc.
21. Педагогічні умови формування екологічної культури молодших школярів . – Режим доступу: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/12345/4583/1/Chyzh.doc>.

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Модульне середовище для навчання. Режим доступу : <https://msn.khnu.km.ua>.
2. Електронна бібліотека університету.
Режим доступу : http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.
3. Репозитарій ХНУ. Режим доступу : <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.